

ליל שבת קודש פרשת תולדות ה'תשס"ז

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי הפסוק (בראשית כ"ז) ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי וגו', עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, כתיב בפרשת השבוע (בראשית כ"ז ב) ויאמר הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי, ועתה שא נא כליך וגו' ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי וגו' בעבור תברכך נפשי במרם אמות, ויש להבין מהו ענין שרצה יצחק לברך את עשו לפני מותו דייקא, ולא מקודם לכן, וגם, למה צוה יצחק שיכין לו מטעמים קודם שיברך אותו, שמוכיח שרצה יצחק שיעשה עשו איזה דבר שיחול עליו הברכה, ויש לומר בכל זה, כי הנה ידוע לנו מפי חכמינו הקדושים את גדול יקרת מצות כיבוד אב ואם, עד שאמרו (קידושין ל:): הוקשה כבודם לכבוד המקום, ואמר הקדוש ברוך הוא, אם אתם מכבדים אב ואם, כאילו אתם מכבדים אותי, וכן קראו חכמינו הקדושים מצות כיבוד אב ואם (מדרש רבה פרשת כי תצא), מצוה "חמורה שבחמורות", כי אין עוד עוון חמור כמו מי שמזלזל בכבוד אביו ואמו, ומי שכפוי טובה להם על כל החסד שגמלו עמו מעודו, כי הרי הם הביאו אותו לעולם הזה, והם גידלו אותו, ורק בכוחם ובזכותם הוא חי, ועל ידם יש לו זכות לקיים את התורה והמצוות ולזכות לחיי עולם הבא, ולכן הוא חוב גדול לכבד אותם בכל מה שיוכל, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (קידושין ל"א): מכבדם בחיים ומכבדם במותם, כי גם לאחר שנפטרו לחיי עולם הבא, יש מצוה גדולה לכבד אותם בכל מיני כיבוד, וללמוד תורה ולעשות צדקה לעילוי נשמתם, ומבואר בזוהר חדש (רות), שכל הנשמות בעולם העליון, מקנאים מאד במי שמשאיר בן בזה העולם, שעוסק בתורה ובמצוות, כי בזה גורם עלייה גדולה ונחת רוח לנשמת ההורים הנמצאים בעולם העליון, ולכן אשרי הזוכה לזוהר במצוות כיבוד אב ואם התכלית הזהירות, ולגרום להם כל מיני תענוג ונחת רוח בעולם הזה ובעולם הבא, כי בזה ימשיך על עצמו כל הברכות שבעולם, ויהיה מובטח שגם בניו יכבדו אותו תמיד, אשרי לו ואשרי חלקו.

ובזה נוכל להבין היטיב את ענין הנ"ל, למה קרא יצחק לעשו לפני מותו, וצוה לו להביא לו מטעמים, וכמו שכתוב הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי וגו', כי יצחק אבינו רצה להיות מובטח שעשו יעסוק בדברים טובים גם אחרי מותו, כדי שיהיה טובה לנשמתו בעולם העליון, ולכן צוה אותו בתחילה במצות כיבוד אב ואם, ואמר

לו, ועתה שא נא בליך וגו', לרמז לו, שכל המעשים טובים שיעשה עכשיו, וגם אחרי מותו, יהיה לו לנחת רוחו ולעילוי נשמתו בעולם העליון, וגם בכח מצות כיבוד אב שיקיים עתה, יחול בו הברכה, שזהו "ועתה" שא נא בליך וגו', ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי וגו', ואיתא בתיקוני זוהר (דף נ"ב:) עשה לי מטעמים כאשר אהבתי מפיקודין דעשה וכו', עיין שם, כי בזה שעשו יכין אוכל ליצחק אביו, יקיים מצות כיבוד אב, שהוא חמורה שבחמורות, ובזה יהיה לו כח להמשיך עבודתו בקיום שאר המצוות, שזהו, בעבור תברכך נפשי במרם אמות, כי בקיומך המצוות, תגרום ברכה לנפשי, ולא יחול בי המוות, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה מ"ט ס"ה ח') כל מי שיש לו בן יגע בתורה, כאלו לא מת, ולכן בשעה שנתן יצחק את הברכות, וגם חשב שהוא עשו, אמר, (בראשית כ"ז כ"ח) ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה ס"ז ס"ג ג') מטל השמים זו מקרא, ומשמני הארץ זו משנה, רוב דגן זו תלמוד, ותירוש זה אגדה, עיין שם, כי יצחק בירך אותו, שיזכה ללמוד בכל יום בכל ד' חלקי התורה הקדושה, שהם מכוונים כנגד הד' עולמות, ובזה ימשיך על נפשו אור גדול מכל העולמות כולם, וכמבואר בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים שער הנהגת הלימוד), שמקרא הוא בעולם העשייה, ומשנה הוא בעולם היצירה, וגמרא הוא בעולם הבריאה, ואגדה, הכולל גם זוהר וסודות התורה, הוא בעולם האצילות, ועל ידי שילמוד בכל יום בד' חלקי התורה, יקיים מצות לימוד התורה, וגם יגרום תענוג גדול ונחת רוח לנשמת אביו בעולם העליון, ולכן מובן מאד, למה קרא יצחק את עשו לפני מותו, וצוה לו על הדברים האלה, כי רצה להזהיר אותו על מצות כיבוד אב ואם, והשם יתברך יזכינו לעסוק בתורה ובמצוות כל ימי חיינו, ונגרום נחת רוח גדול להקדוש ברוך הוא, ולכל נשמות החיים והמתים, עדי נזכה לראות בגאולתן וישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת תולדות ה'תשס"ז

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מהו' בעטלירם מעשה י"ג דף תמ"ז, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממש"ך לספר, פעם אחד היה יריד גדול באיזה עיר גדולה, והלכו לשם הבעטלירש, ואלו הבנים הלכו גם כן לשם, ובא על דעת הבעטלירש שישדכו את אלו שני הבנים, שישאו זה את זה, כי זהו המצוה הכי גדולה, לשדך נערי ונערות בני ישראל יחד, ולעזור להם לבנות בית נאמן בישראל, ובפרט כשעוזרים להם להתחתן בגיל צעיר, אין למעלה מזה, כי בזה שומרים אותם מן החטא, וגורמים שהשכינה ישרה תמיד ביניהם מתוך קדושה וטהרה אמיתית.

והיכף שדיברו זאת קצת בעטלירש, הוטב הדבר מאד בעיני כולם, ונמרו השידוך, אבל איך עושין להם חתונה?! ונתיעצו, באשר שביום פלוני יהיה סעודה של יום הולדת המלך, (שקורין מינינים), וילכו לשם כל הבעטלירש, וממה שיבקשו לעצמן שם, בשר ולחם, מזה יעשו חתונה, וכן היה, כי איש עני, שיש לו לב נשבר ונדכא, יכול להבין איש עני כמותו, וירצה לעזור לו, ולחלק עמו את האוכל המועט שיש לו, מה שאין כן איש עשיר, אי אפשר לו להבין את צרת העני, ואין לו מושג מה נקרא רעבון, וחוסר לחם, וכשנותן צדקה, זורק אותו בקרירות ובגבהות לב, כאילו כל העולם שלו, ואילו היה משים לב, שהכסף הנמצא אצלו הוא רק כפיקדון בעלמא, ומן השמים רוצים לראות איך יחלק הונו עם העני, אזי היה נותן צדקה ביד רחבה ובשמחה גדולה.

והלכו לשם על המינינים כל הבעטלירש, ובקשו להם לחם ובשר, וגם קבצו מה שנשתייר מן הסעודה בשר ולחם (שקורין קולימש), והלכו וחפרו בור גדול שיהיה מחזיק מאה אנשים, וכיסו אותו עם קנים ועפר וזבל, ונכנסו לשם כולם, ועשו שם חתונה לאלו הבנים הנ"ל, והכניסו אותם לחופה, והיו שמחים שם מאד מאד, וגם החתן והכלה היו שמחים מאד, כי עיקר השמחה של החתונה הוא השידוך בעצמו, מה שזוכין לחתן שני נשמות ישראל ביחד, ולעזור להם לבנות בית נאמן בישראל, אבל שאר כל הדברים, כגון האולם והאוכל והתזמורת וכו', הכל הבל, כי לא נשאר מהם כלום, ולכן אסור לעכב חתונה מחמת שלא מצאו אולם די מפואר, או קיימרינג די מעולה, או תזמורת מפורסמת, וגם אסור ללוות כסף בשביל זה, כי אין זה תכלית החתונה כלל, רק כל מה שיכולים לעשות בקלות לשם מצות שמחת חתן וכלה, מה טוב ומה נעים, אבל אם אין ידו מספקת, עושים כמו שעשו הבעטלירס, שלקחו השיריים מבית המלך, וחפרו בור גדול, וכיסו אותו עם קנים ועפר וזבל, ועשו חתונה, והיו כולם שמחים מאד, והשם יתברך יזכינו לראות בשמחתן של ישראל, וכל אחד שצריך למצוא את זיווגו, ימצא את זיווגו

ההגון מן השמים, ונוכה לשמוח כולנו ביחד בביאת משיח צדיקינו במהרה בימינו
אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תולדות ה'תשס"ז

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים
ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רע"ח המדבר מן
החליף של השוחט הגון, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע שעל חליף טוב יכולין לראות כל
הכלים של הבית המקדש, איזה פנים יש להם, וזה שכתוב בשאמר יצחק לעשו
שיבדוק הסכין וישחט יפה, "שא נא בליך", (בראשית כ"ז), רמז על כלים של בית
המקדש, שהם נראים על הסכין היפה כנ"ל, וכן איתא במדרש (בראשית פרשה ס"ה):
שכליך, רמז על כלים של בית המקדש, כמו שאמרו שם: 'כליך, זה בכל',
שנאמר: "ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו", נמצא שכליך מרמז על כלים
של בית המקדש:

"בקנאו את קנאתי" (במדבר כ"ה), בחינת הצדיק שאינו מקנא שום צדיק, לא
בעולם הזה ולא בעולם הבא, רק אותו לברך יתברך, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה החליף של השוחט ההגון, יש לה קשר גדול להכלים
של הבית המקדש, כי עבודת השוחט הוא להעלות הנפש שבחי, ולגרום לו תיקון
גמור, כי על ידי ששוחט ביראת שמים ובכוונת הלב, הוא מעלה נפש המגולגל
בתוך הבעל חי, למקומו הראוי, ולכן צריך לברך ברכת השחיטה בכוונה רצויה, כי
בזה הוא מעלה הנפש שבחי לנפש המדבר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ז), נמצא שהשוחט
עוסק בהעלאת כל חלקי הבריאה לשורשם, כי הבעל חי אוכל הצומח מן האדמה,
והאדמה הוא הדומם, נמצא שמעלה אז כל ד' חלקי הבריאה, דומם צומח חי
מדבר, אל שרשם, וזה היה כל עיקר עבודת בית המקדש, כי רוב העסקים בבית
המקדש היו בעבודת הקרבנות, שהם מבעלי חיים, שהיו מקריבים על המזבח

ומעלים אותם אל שורשם, ועל כן ראוי להתראות על הסכין של השוחט ההגון את הכלים של הבית המקדש, כי הוא עוסק בעבודת הקודש, מעין עבודת הכהנים שבבית המקדש, וראוי לזכי הראות לראות את הכלים של הבית המקדש על סכיננו.

והנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ז), שעל ידי השוחט ההגון, יש פרנסה לנשמות ישראל, ועל שם זה נקרא הסכין "מאכלת", על שם שמאכיל פרנסה לישראל, ולהיפוך, עיקר חסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא על ידי השוחטים שאינם מהוגים, עיין שם, והענין בזה, כי נבילות וטריפות הם חלקו של הכלב, וכמו שכתוב (שמות כ"ב) ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו, ועל הכלב אמרו חכמינו הקדושים (שבת קנ"ה:): לית עניא מכלבא, שאין עני כלב, ולכן השוחט שאינו הגון, שמאכיל נבילות וטריפות לישראל חס ושלום, הוא נוטל חלקו של הכלב, וגורם עניות וחסרון פרנסה להאוכלים משחיטתו חס ושלום, ועל כן צריכין לזהר מאד אצל מי קונים בשר, ולא לאכול מכל שוחט שיהיה, רק אם נתברר לו שהוא שוחט הגון באמת.

והנה כשגילה רביז"ל גילוי הנ"ל, שעל החליף של השוחט ההגון יכולים לראות את כל הכלים של הבית המקדש, נתלהב מוהרנ"ת ז"ל מאד, וכמעט שיצא מכליו, וענה ואמר לרביז"ל, רבי, כמדומני, שאין לכם את מי לקנאות, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ואז אמר לו רביז"ל, הנה גם דבר זה פסוק מפורשת, (במדבר כ"ה) בקנאו את קנאתי, בחינת הצדיק שאינו מקנא שום צדיק אחר, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא אלא אותו יתברך לבד, וזהו ההמשך בין שני מאמרים אלו בתורה זו של רביז"ל, של החליף של השוחט ההגון, ושל הפסוק בקנאו את קנאתי, אבל ראוי להבין מהו הקשר ביניהם, ואיזה שייכות יש להשגה הגדולה של הצדיק האמת, שאינו מקנא שום בריה שבעולם, לבין הכלים של הבית המקדש, שמתראה על החליף של השוחט ההגון.

והענין בזה, כי הרי ההשגה הגדולה של הצדיק האמת, שאינו מקנא שום צדיק אחר, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, נובע מגודל דביקותו בהשם יתברך, ומעוצם גילוי שכינה המתגלה אצלו, שהוא כמו גילוי שכינה שהיתה בבית המקדש, וממילא אין לו במי לקנאות, כי הוא החכם הכי גדול, והעשיר הכי גדול, והגיבור הכי גדול, והמכובד הכי גדול, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ד') איזהו חכם, הלומד מכל אדם, איזהו גבור, הכובש את יצרו, איזהו עשיר, השמח בחלקו, איזהו מכובד, המכבד את הבריות וכו', נמצא שהצדיק האמת, שיש בו כל מדות

אלו, שלומד מכל אדם, וכובש את יצרו, ושמח בחלקו, ומכבד את הבריות, אינו מקנא שום בריה שבועולם, כי שרוי אצלו כל החכמה וכל הגבורה וכל העשירות וכל הכבוד, ואם כן מה שייך לקנאות באחרים, וזהו מעוצם גילויי שכינה המתגלה אצלו, כמו בבית המקדש ממש, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ג) כל מי שיש בו דעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו, ולכן הצדיק שרואה את הכלים של הבית המקדש על החליף של השוחט ההגון, בוודאי אינו מקנא שום צדיק אחר, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כי אצלו יש גילויי שכינה כמו בבית המקדש, וממילא אין שייך אצלו מושג של קנאה כלל, אשרי מי שזוכה להגיע אל השגה גבוהה כזאת.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע, בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה רביז"ל מגלה השגה זאת על הפסוק שבפרשת השבוע (בראשית כ"ז) ועתה שא נא בליך וגו', שאמר יצחק לעשו, שיבדוק הסכין וישחוט יפה, ואיתא במדרש (בראשית רבה פרשה ס"ה סי' י"ג) ש"בליך" מרמז על הכלים של בית המקדש, שנאמר (דניאל א') ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו, כי יצחק אבינו מרוב דביקותו בו יתברך, אחז במדריגה זאת של גילויי שכינה כמו בבית המקדש, והוא בעצמו היה מונח על המזבח שבהר המוריה להשחט על קדושת שמו יתברך, ועל כן הסכין של שחיטה שהיה מוכן לעקידת יצחק נקרא "מאכלת" (בראשית כ"ב), ואמרו על זה חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה נ"ו סי' ג'), כל אכילות שישראל אוכלים בעולם הזה, אינם אוכלים אלא בזכות אותה המאכלת, כי נשמות ישראל בכל הדורות נזונות מן מסירת נפשם של אברהם ויצחק בהר המוריה, שהוא מקום המקדש.

וזהו הרמז בסוף פסוק הנ"ל "וצא השדה וצודה לי ציד", ואיתא בבעל הטורים, "וצא" ב' במסורת, כאן, "וצא" הלחם בעמלק (שמות י"ז), כי עמלק לעולם רצועה מרדות לישראל, לקרר אותם מעבודת השם יתברך, וכמו שכתוב (דברים כ"ה) אשר קרך בדרך, ועמלק מכנים בישראל ספיקות ובלבולים, לרחק אותם מן האמונה הקדושה חס ושלוה, כי עמל"ק בגמטריא ספ"ק כמובא, ועמלק נמשל לכלב שבא ללקק דמם של ישראל ככלב (תנחומא כי תצא), כי יש לו מדת העזות של הכלבים, שעליהם כתיב (ישעיה נ"ז) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה, וממנו נובע כל עיקר מדת הקנאה והשנאה, כי מי שאין לו שביעה, תמיד מקנא באחרים, ורוצה לעשוק מה שיש בידם, ולכן כשצוה יצחק לעשו "וצא" השדה וצודה לי ציד, שישחוט יפה, ויהיה שחיטה הגונה שיתגלה בה הכלים של הבית המקדש, התכוון שבאותו שחיטה גם יתקיים "וצא" הלחם בעמלק, כי על ידי שחיטה הגונה, בוודאי יהיה נמחה זכרו של עמלק מן העולם, ויתבטל כל הקנאה והשנאה של הרשעים, ויתגלה

אור השכינה בעולם, והשם יתברך יזכינו לאכול תמיד אך ורק משוחטים הגונים
באמת, ונזכה להמשיך על עצמינו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות,
עדי נזכה לראות בגאולתן וישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

